

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

hához hordással vagy postán küldve:
Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kért igrtattatik be.
Lapunk számára hirdéseket felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Opellik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

40. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmertelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Árvaházi segélyegyletről.

A közelebb lefolyt városi bizottsági ülés alkalmával igen szép eszme került felszínre. Lehetetlen, hogy viszhangot ne keltsen az itt a sajtóban is. Ez eszme, egy árvaházi segélyegylet alakításának szép eszméje volt.

Igaz, hogyha az egylet megalakul, Székesfejérvár város áldozatkészsége ismét nagy mérvbe lesz igénybe véve; az árvaházi segélyegylet, s a czélul kitűzött árvaház megalapítása jóval több tőkét kíván, mint a mennyibe annak évi fentartása kerül.

Azonban az is igaz, hogy azon sok gyöngeség között, melyekkel az emberiség kezdettől fogva elárasztva volt, aligha érzi a társadalom valaminek nagyobb nyomását, mint azon szerencsétlen szalmazselyem természetnek, hogy rendszerint a legnagyobb hévvel szoktunk egybe-másba belekapni, és alig mulik el egynéhány rövid hét, máris visszaesünk az előbbi apathiába s csökönnyös téltenségekbe.

Lehet ezt látni mindenféle jótékony egyleteknél, társulatoknál avagy egyeseknél egyiránt. Legközelebbi példa előttünk a számos ovoda-egyletek, a belvárosi kivéve, továbbá színházi-egylet stb.

A legközelebbi példa előttünk, a színügyet pártoló egylet alakításának szép eszméje, alig hogy elhangzott az indítvány, mily buzgalom s munkahév fog el mindenkit, csupán azért, mert az egylet alakításának kezdetén vagyunk, de egy pár hó múlva feledve lesz ismét minden, s zokogni fog társadalmi életünk újból azon göröngyös uton, az ide oda kapcsolódás és üres disputák útján, melyen kifáradni igen, de haladni nem, czélhoz érni pedig legkevésbé lehet.

Hogy az árvaház felállítása égető kérdéssé vált, az elvitázhatatlan, úgy hisszük, hogy annak további fejtegetése felesleges. Annak felállítását jelen viszonyaink között csak akkor remélhetjük, ha alakítunk segélyegyletet. Hogy itt tenni és segíteni kell, azt belátja mindenki, s minthogy épen most vagyunk a kezdeményezés stadiumán és a szalmazselyem még javában lobog, kezdjünk hozzá minél előbb annak megalakításához.

Reméljük, belátandják a segélyegylet fontosságát és horderejét döntő körökben is, s haladéknélkül intézkedni fognak e tárgyban, nehogy a halogatás elvegye izét amaz igen becses és üdvös törekvésnek.

Ébredő nemzetünk áthatva korunk haladó szellemétől, nem kis lendületet viv ki oda, hogy az árvaházak nemcsak a fővárosban, de az életrevalóbb és tetterős vidéki városokban is kezdeményezve és felkarolva legyenek. Az árvaháznak czélja nem csupán az, hogy ott a gyermekek ruházattal és étellel elláttassanak, hanem hogy az ébredő lelki tehetségeik fejlesztessenek. Árvaházakban a gyermekek már kis koruktól fogva közös szeretetben, közös munkásságban neveltetnek, — a gyermek, melyre ösztönszerűleg hivatva van, megszokja az öntudatos tevékenységet, megismerkedve az anyag sajátosságaival, annak feldolgozása és értékesítése tekintetében gondolkodásra ösztönöztetik, szellemi látköre tágul és az önmunkásság által szerzett fogalmak maradandólag vésődnek emlékezetébe, végre benne a szép izlés felélesztetvén, minden szépnek, nemesebbnek, nagyszerűnek létrehozására buzog. Különben nem óhajtjuk itt az árvaház czélját, fontosságát fejtegetni, csupán az árvaházi segélyegylet

megalakítására nézve óhajtunk még néhány szót kockáztatni.

A kezdeményezést legelsőbbén is városunk bizottsága vehetné kezei közé; nézetünk szerint legczélyszerűbb lenne, ha a város bizottsága részéről egy szűkebb körű bizottságot nevezne ki, melynek feladata lenne a tervbe hozott segélyegylet a viszonyokhoz képest minél előbb megalakítani.

Azon kegyeletes ragaszkodás, melylyel városunk közönsége a tervben levő árvaház irányában viseltetik, s azon áldozatkészség, melyről különösen a humanus intézetek segélyezésének már számos alkalommal tett tanúságot, biztositást szolgáltat arra nézve, hogy az indítványba hozott és szóban levő segélyegylet felkarolására nézve is számíthatunk áldozatokra.

Ép ez okból hivatkozunk a nemes városi közönség ugyanazon hazafias áldozatkészségére, melyet a kebelében létező jótékony intézetek megalapítása alkalmával oly fényesen tanusított. Hogy pedig az árvaház felállítása már a legközelebbi időkre valósulva legyen, szükséges, hogy a segélyegylet megalakítására a szükséges intézkedések minél előbb megtéteessenek.

Azon érdekeltségből következtetve, melyet a nemes város közönsége az árvaház felállítása ügyében tanusít, nem lehet kétkednünk a felett, hogy a város közönsége módokat fog szolgáltatni arra nézve, hogy az árvaházi segélyegylet ügye egyesült erővel kedvező megoldást nyerhessen. ▲

TÁRCZA.

Haidé története.

— Irta: Szűts Miklós. —
(Folytatás.)

Találkozások.

Az ekként megszólított fiu én valék, ki ekkor mint 15 éves kis deák végeztem Hamburgban tanulmányaimat. Tüzlökem volt tele érzékenységgel, s nem volt szép, nem volt jó, nem volt igaz, mi lelkemben ne kellett volna viszhangot. Szerettem a tudományt: ezt tudták tanáraim, szerettem az embereket: ezt tudták tanulótársaim és rajongtam a zenéért: ezt tudta mindenki, ki valaha velem együtt hallgatott zenét.

Igy történt, hogy utamban a gymnáziumból hazafelé, megragadtak a szép hangok, behálózta figyelmemet s fogva tartottak láthatatlan szálakkal, hogy még a várva-várt oszonnát is feledém. Mily nagy volt csodálkozásom és öröömöm, midőn hallám, hogy a szép leány Homérom nyelvét hordozza ajakán, ki iránt Dönhoff nagybátyám már gyermekkoromban kelté föl csodálatomat. Ő új-görög nyelven énekelt, de ez elég volt a gyermek fantáziának, hogy fölidézze Andromache és Helena emlékét, hogy Nausikaa és Circe alakjokat szemem elé varázsolja.

A hamar lobbanó gyermek könyekig érzékenyült bennem e jelenet szépségén, és most pirulva kellett állnom a vizsga tekintetek előtt, szégyeneltem könyei

met, de büszke voltam új barátnőmre, ki oly váratlan s szép ajándék volt a sorstól. Haidé naiv elfogulatlan sággal csókolta homlokot s oly szívélyesen rázta kezemet, míg én nagyon kényelmetlenül éreztem magamat s a sokaság tekintetét több námszányi súlynak éreztem, és mégis oly boldog valék.

De a szeszélyes sors azért-e, hogy boldogságomat megirigyelje, vagy azért-e, hogy kimentsen a boldog helyzetnek zavarából: csakhamar küldött más újabb tüneményt, mely tölem elvevé a közfigyelmet, de elnyugalmamat is.

Magas, sugár termetű, mintegy 23 éves ifju közelgett gyors léptekkel a csoporthoz; arca rendkívüli volt, szellemes és merész; tüzes, kék szem villogott halványsárga arcából és ezt rövid, göndör, sötétbarna haj környezé, mely szabadon hagyta a magas homlok széleit, de annak közepébe a szokottnál mélyebben nőtt volt be. Egyenesen Haidéhez lépett, hosszan nyugtatá rajta mély tekintetét s így szólt: „Jól van kis leány, te nagyra termettél. De ne az utczán énekelj, a szinpadra menj, innen léphetsz a világ szinpadjára s akár a világ trónjára.” E szavakra erős karral emelte föl a kis dalnokot, homlokot csókolá, „legyen ez a múzsa csókja” mondván, teli tárczát nyomott a leányka kezébe s gyorsan a mint jött, távozott. Haidé pirulva arczczal, melázva tekintett utána.

„Ki énekelt itt ama szép thessaliali népdalokat?” — Szólt meg most Dönhoff nagybátyám erős, férfias hangja. Ő nagy hellenista volt s minthogy szöglet házából ide nézett dolgozótermének egyik ablaka, ő is meghallá a dalt, melyben kedves ismerőst üdvözölt.

„Ime ez a kis fekete szemű jószág” felelé egy jó alkatu és jó akaratu polgár. Haidé, kit újra megszállt előbbi nyomott kedélye, csendesesen húzódott ápolóihoz mert lelkes energiája kimerülésnek adott helyt. — De bátyám kézen fogta őt.

„Honnan jössz leányom?” kérdezé.

„Messziről uram, a török határról.”

„Leányatok e gyermek?” e kérdéssel fordult a bűvész családdhoz.

„Nem uram, de jótétemény, hogy magunkkal hordjuk őt, bár magasrangu ur gyermeke; de halálát lelné ott, hol életét vevé. Anyja két éve meghalt s ránk bizta őt, mert szegénynek hitt, de becsületesnek. Megígértük, hogy elvisszük messze a földtől hol született s ott fogunk vele megtelepedni; de ez uram oly nagyon nehéz. Itt mást becsülnék mint a mi hazánkban, és életünk oly nyomoru. Bujdosnunk kell mint gonosztevőnek s gyakran illetük igaztalan váddal ez ártatlan gyermeket, ki nem tehet sorsáról, mely magával rántott minket is.”

„Tehát nincs jogod e kis leányhoz? kérdé bátyám elgondolkodva; „tudod-e mit, én gyermektelen vagyok s magamhoz veszem e kis leányt, ki nekem szerföltött tetszik. Nem lesztek azért elszakítva tőle, mert bátyámnak nagy hajógyára van s én ott nektek is alkalmazást fogok szerezni. Így békét lenétek végre, de azt az egyet kikötöm magamnak, hogy e naptól fogva Haidé enyém leend, én örökdom föltötte, ő az én leányom leszen s ti minden befolyásról az ő nevelésére lemondatok. Nos megegyezel-e? Kész vagyok nagy jutalmat adni.”

(Folytatása következik.)

Valami a színügyről.

Sokat szoltunk e tárgyról, mégis van mindig elég mondanivaló. Ez alkalommal is pár szavat akarunk kockázatni ez ügy érdekében, nem rendszeres fejtegetésekbe bocsátkozunk, hanem csak alkalomlag egyéni nézetünknek adunk némely dolgokban, igaz és őszinte kifejezést.

Először is a jövő hó elején tartandó színházi közgyűlésről jegyzünk meg valamit. Részünkről óhajtjuk e gyűlés megtartását mielőbb, hogy tisztába legyünk a színészet anyagi s szellemi érdekeivel. A gyűlés különféle tárgyait megvitatásába nem bocsátkozunk, csak a választmány újjalakítása iránt teszünk némely megjegyzést. Mi a választmány teljes újjalakítását óhajtjuk és azért óhajtjuk is, hogy a választmány adja be lemondását a közgyűlés elé.

Ezt tenni annál inkább kötelessége, mert egyik választmányi ülésen nyíltan kimondatott, hogy az egész választmány le fog a közgyűlésen mondani. Kimondatott pedig ez akkor, midőn a jelenlegi alelnök ur lemondott, de a választmány lemondását nem fogadta el, azt mondván: hogy *ugyis egyszerre lemondanak mind a közgyűlésen. Addig várjon.*

Nem azért mondjuk ezt, mintha a jelenlegi választmány iránt ellenséges indulattal viseltetnénk, sőt inkább ellenkezőleg, kívánjuk ezt a választmány iránti jó indulatból, mert vagy bizalommal viseltetik a közgyűlés a választmány iránt vagy nem; ha bizalommal viseltetik, akkor újra megválasztja őket, ha nem, akkor pedig ő reájok nézve is jobb, hogyha egy oly közgyűlés a mandatumot elveszi tőlök, mely nem bizik bennök. — Mi a választmány újra választását akarjuk, hiszünk és óhajtjuk is, hogy az eddigi tevékeny erőket megtartásával, néhány új felvételével fog megtörténni.

A jelenlegi választmány kétségkívül igen sok jeles s tehetséges erőt bír a közönségből, mégis némi tekintetben hiányos, s kívánatos, hogy új erőkkel pótolassék. Az eddigi jeles s tevékeny erőket újból megválasztását mi is óhajtjuk, mert ezek kimaradása által az ügy sokat szenvedne. De másrészt új erőket is óhajtunk, de csakis elismert, tevékeny erőket, kik nem egyedül a címet viselik, hanem szakkerületi közreműködéssel a célt előmozdítják.

Nem félreismert kisvárosi színészi nagyságokat, kik maguk gondolják, hogy mily nagy erők s szakértők a színészet terén, hanem oly egyéneket óhajtunk a választmányba, kikről a közönség meg van győződve, hogy a választmányba illő szakértők.

Ajánljuk ezt a közgyűlés figyelmébe s e szerint eszközölje a választmány betöltését. A választmány színügyünk életében fontos szerepet játszik, ezért ennek szervezése is fontos, mert ez üles alkalmával ismét egy hosszú évre teszük le a színügy kezelését a választmány kezébe. Tesszük ezen megjegyzést azért is, mert olyanokat hallottunk a választmány tagjai közé candidáttatni, kik bizony oda nem valók, sőt az ügynek árthatnának.

Ez egyik megjegyzésünk, a másik s ez alkalommal utolsó a jövő évi színigazgatóknak szól. Színigazgatóink közül többen azon hibában síkültek, hogy egyesek túlságos befolyást gyakoroltak reájuk, melynek levét, nemcsak ők, hanem volt alkalom, hogy a közönség itta meg. Bocsanat az eredeti kifejezésért; de teljesen igaz a mit mondtunk. Hiszen még élénk emlékezetben van a közönség előtt is a múlt évek egy sok tekintetben nevezetes affairje.

Figyelmeztetjük tehát eleve az új színigazgatót azon derék magyar kifejezésre: „járjon a maga lábán.” Vagy ha halgat valakire, hallgasson olyanokra, kik a színügyet tiszta szívvel hordják lelkükön. Ne hallgasson pedig oly álnagyságokra, kik maguk képzelik a színügy terén nagy szakavatottságukat s ezt hirdetik is, mert rendszeren az ily képzelt nagyságok — nem valódiak. — Ezt ismét azért említjük meg, mert azon bajjólátó hű jutott hozzánk, hogy az új színigazgatóra bizonyos tehetségek befolyást s pressiót gyakorolnak. E nagymérvű befolyások veszélyesek szoktak lenni, melytől igen jó mielőbb szabadulni.

Ne hagyja magát félreismert nagyságok által vezéreltetni, hanem saját szerzett tapasztalata, a közönség nyilvánuló óhaja szerint járjon el, akkor bizonyára több eredményt fog kivívni mint egyesek csábos ígéretei által vivhatna ki. Legyen független s tegyen józan belátása szerint. Okavodjék az álnagyságok képzelt dramaturgi képességétől, mert a kis hatalom veszélyes reája a közönség nagy hatalmával szemben. Ez alkalommal csak e két megjegyzést akartuk tenni, máskor majd többet. Cactus.

Megyei és városi tanügy.

Az iskolából való kizáratás.

Oly tárgy elemezésébe vágtam fejszém, mely sok szüle és sok ifju, vagy talán férfiú előtt felelt szomorú. De ép ezért teszem ezt, mivel ezélünk javítani, tökéletesedni s hogy ezt elérjük, első teendők közé tartozik, a rosznak bizonyult tényleges gyakorlatot jóval felváltani vagy egyszerűen megsemmisíteni. A szülőkre, kik gyermeküktől semmi áldozatot nem kímélnek, kimondhatatlan csapás, kínzó fájdalom, midőn az tudattatik velök, hogy gyermekük „az iskolából kizáratott.”

Az ifjura nézve megsemmisítő s talán jövőjét szétrobbantó esemény.

Minthogy ily erős hatása van a kizáratásnak, s a társadalmi életre nézve is veszélyes, méltó, hogy komoly figyelmünkre méltatva, véleményadjunk felette.

Ha tekintjük a középtanodákról szóló statisztikákat, akár állami, akár felekezeti legyenek azok, eljlesztő, a kihágások miatt határozatba ment kizáratás. Minden büntetésnek czélja a javítás, valjon a kizáratás e jözan ész követelményét nem zárja-e ki. De igen. Ép ezért eltörölnöndő.

A kizáratásnak eddig két neme uralkodik. Egyik a Consilium abeundi és a másik a végképpeni kizáratás, midőn más tanintézetbe be nem vehető a növendék. Az első ellen nem szölok, mert a növendék változtatva helyét, sok esetben önmaga is nagyban változik, az ismeretlenek előtt jó színben akarván feltűnni. De a második felette káros.

A középtanodában járnak a 11, 19, 20 éves ifjak. Ezeknek kihágásai és botlásai nem tekinthetők oly szigorú beszámítással, mint a már meglelt, higgadt, komoly férfiaké. — Legénykedésből sokszor semmi rosz szándékkal, könnyű gondolkodásból, oly tetteket követnek el, melyek a most divó szokás szerint kizáratást vonnak maguk után.

A növendék ekkor ébred fel, s elzárva látván maga előtt a jövőt, vagy öngyilkos lesz, vagy a társadalom méltelye. Legkevesebb azon példa, hogy más pályára lépve boldogulhatott legyen. — Az erős büntetés bélyeg marad s le nem törölheti azt soha.

Az iskolában a növendék a tanárok felügyelete alatt áll. A szülő átadadja őt s teljes nyugottsággal megy haza. Levélben inti gyermekét hazulról, azonban közvetlenül még se ügyelhet fel gyermekére, ezt teljesíteni a tanárnak kötelessége.

Igy tehát ha valamely intézetből kizáratás történik, az azon intézet fegyelme, tanári kötelesség nem teljesítésének bizonyítványa.

Ha az iskolánál lelkiismeretes fegyelmet gyakorlunk s növendékeinkkel úgy bánunk mint apa fiával, szeretettel, komolyan felügyelünk annak erkölcsi és szellemi erejének fejlesztésére és azt óvjuk az elkorcososítástól s így a társadalomra nézve veszélyes eleséstől, egyszerűen, ha nem csak az előadás és tandíj beszedése alkalmával, hanem minden időben és körülmény között gondos figyelmünkbe részesítjük, a tanonczot szigorúan büntetjük, a bünt és a gonoszt csirájában elfojtani igyekszünk, úgy bátran eltörölhetjük a kizáratást.

Tanári hivátás egyik a legszebb és legfenségebbek közül. Őket vagy a szülői áldás, vagy a szomorodott szülők átka kíséri, a mint teljesítik kötelességeiket, különösen az erkölcsi kötelességeket, melyeknek teljesítésére az egyén önmaga készíti magát.

Jelenben félbehagyom tárgyatam, reménylve, hogy még erre visszatérhetek, ha majd a t. olvasó közönség érdekltségéről meggyőződtem.

En az iskolából való kizáratás erkölcsi halálnak tekintem, s halálos büntetésnek a fentérintett elvnel fogva ellene vagyok; továbbá a kizáratás a társadalomra is káros s hazánk erkölcsi életére nézve is veszélyes, ép ezért annak megszüntetése felette kívánatos és ha ennek keresztülvitelét kérelmezik a tanítóegyletek, vagy kérelmezi, mint legilletékesebb terület az országos középtanodai tanár-egylet, nagy hála kötelezi le a megmentett ifjakat s bizton merem állítani, hogy egy forrást, melyből a társadalmi betegség oly bőségesen buzog, megsemmisít.

Különbön ezen javaslatom szives méltatását s támadható eszmecserét örömmel várom.

Vasady-Balogh Lajos.

H i r e k.

— A budapesti tantestület 1874-dik évről „Evkönyvét” beküldte a vörtesaljai tanító-egylet elnök ségéhez, melyet legközelebb ismertetni is fogunk, remélve, hogy megyénk tanító-egyleteit a kijelölt uton lesz szerencsénk majd üdvözölhetni.

— Vereben Végh ur ő nsága a tanügy iránti érdekltségének meleg tanúságot ad ismét. Új iskola-terem építéséhez igen szép áldozattal járult.

— A vörtesaljai hely. hitv. egyházmegye Baracsán ápril 26-án tartott közgyűlésében határozatilag kimondá, hogy népiskoláiban csak képesített tanítók működhetnek. Erre az adott alkalmat, hogy némely egyház harangozót, szabót, földművest és más extra vagans egyéniséget alkalmazott. — Csak ily határozott lépés ad előmenetelt.

— Acsa és csabdi ref. egyház tanítói között csere történt. Az öreg Szárváry csabdi és Nagy Sándor acsai tanító lett. Ily eset minél kevesebbszer történjék, szívünkben kívánjuk, mert a tanító nem szüreguba, hogy cserebere tárgyat képezhesse.

— A városi iparostanoncokra elég gond van fordítva, de a vidékiek szegények bizony gyenge fegyelmeben részesülnek. Az ismétlő-iskola üres az inasoktól. Erre nézve kérjük az iparos társulatokat, hogy lépjenek fel szigorúan s úgy a tanonczokat mint a mestereket figyelmeztessék, hogy a szükséges segédi bizonylatot, csak a jó ismétlő-iskolai bizonyítvány mellett adja meg.

— Gróf Cziráky János ő nmlta a dobozi községi iskola-építéshez — tekintve a nemes tanügyet

— 20 ezer téglát az építésnek jutányos áron adatott át. A tett maga dícséret.

— Rónay Ferencz. A „Néptanítók évkönyve” szerkesztője felhívja a tanügyi társulatokat, hogy az 1875. évi folyamra statisztikai adatokat sziveskedjenek hozzá beküldeni Budapestre. Tekintve ez ügynek fontosságát, melegen ajánljuk tanító-egyleteink és a népoktatási körök figyelmébe, felette lekötelve éreznök magunkat, ha ily statisztikai adatokkal lapunkat is szerencséltenek, ebből látható lenne a társulat működése és buzgalma.

— Tudomásunkra van, hogy több helyt az al- vagy segédtanítói állomás turesedésbe van, a megyei tanítószágra nézve helyes volna, ha az ily pályázatok lapunkban is körözve lennének. Figyelembe ajánljuk!

Hatósági élet.

Meghívás. A földadó (kataster) szabályozásáról szóló 1875. évi VII. törvczikk 26. §-ban körülírt törvényhatósági intézkedések megtétele végett folyó hó 22-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlés egybehívása szükségessé vált. Van szerencsém erre a megyei bizottság tagjait ezennel tisztelettel meghívni. Sz. Fejérvárott 1875. május hó 14-én.

Báró Miske Imre, Fejérmegye alispánja.

A községek előljáráshoz.

Tekintettel az ország kedvezőtlen pénzügyi viszonyaira, melyek sulya alatt az állam kormányzat minden ágában legnagyobb takarékoság követendő, már legközelebb kormányilag kimondatni fog, hogy jövődöre csak azon község nyer ménló állomást, mely a kirendelendő fedező méneket sajátjából látja el.

Erről a megyebeli községek, különösen pedig azok, melyek jelenleg fedező állomással bírnak, oly figyelemmel értesítenek, hogy már a széna, marhamohar, és sarju-takarítás idején, valamint aratás alkalmával a szükséges szalastakarmány, zab, és alom beszerzéséről idejekorán gondoskodni el ne mulasszanak.

Kelt Lángon, május 15-én 1875.

Gróf Zichy Nándor, a lóteny. bizottság elnöke.

Egyletek és intézetek.

Jelentés a „Vörösmarty-kör” múlt évi állapotáról.

(Felolvastatott a kör május 6-án tartott közgyűlésén.)

(Vége.)

Legszebb volt körünk emelkedése a gyűjtő szellemi tevékenység terén. Az év elején mindjárt 99 ft. 50 kr. szavaztatott meg könyvek vételére, ezenfölül folyóiratok beszerzésére, a könyvtár rendezése és az összes munkák bekötésére tetemes összeg fordított s az irodalmi becsü hirlapok sem adatnak el többé feleáron mint eddig, hanem a könyvtárba tétetnek.

De ezen emelkedés horderejét csak akkor lát-hatjuk, ha nem a mennyiség, hanem a minőség tekintetéből itéljük meg; s a legszebb vivmányt nem a vett munkák számában, mint inkább azon nemes iz-lésben és komoly irányban véljük kereshetni, melylyel a választmány a beszerzendő művek kijelölésénél önmagát megtisztel.

E helyen elismerő köszönetet kell mondanunk ft. Alaghy Dezső könyvtárak urnak, mert az ő buzgal-mának köszönhető, hogy a könyvtár tökéletesen rendezve van, a könyvek czim, tartalom és kötettség kitüntetésével lajstromoztatnak, s így most már könyv-tárunknak is van könyvvitele és minden tag rövid átnézetben egészen tájékozhatja magát annak tartalma iránt.

E három szempont kielégítő eredményt ad, nem így a negyedik. Meghisszük, hogy talán nagyobb eredményt is adhatott volna mindenik, de a mennyire tö-rekvésünktől tellett, elég eredményt nyertünk a három első téren. De a negyedik rovat jóformán üres; hogy körünk aktív szellemi tényezővé legyen, az még ugy-szólván pium desiderium csak. És ezért sokan ugy a sajtóban, mint magánkörben programunk ezen pont-jának elvetéseért szölok; szerény hitünk szerint té-vesen. Először is körünk, midőn anyagilag és könyv-tárában emelkedett, már közeledett láthatatlanul, mert közvetve, ezen czélhoz is; de másodsor ne feledjük, hogy nem is azt tüztük ki, hogy körünk akademia legyen, csupán azt, hogy a tudomány és művelődés iránt az érdeket föllovasások által élessze s ébren-tartsa; ezt pedig elérni nem lehetetlen, s ezért róla lemondani: vesztőség. — Ez évben is Farkas Gyula, Henslmann Imre jeles tudósunk, gr. Zichy Jenő stb. értekezésüket volt szerencsénk hallani, összesen há-romszor tartatott föllovasás, május 6-án, szept. 28-án és december 14-én; s igaz, hogy ez kevés, de elég a jogfolytonosság fönttartására, elég arra, hogy a szel-lemi törekvés tulajdonjogát elévülés utján el ne ve-szithessük. Évekkel ezelőtt anyagilag szegény s kicsiny volt körünk, e téren többet akkor sem tehetett, de azért a törekvést el nem ejté; most, midőn gyarapo-dott, elejtük-e? Ha már többet nem tehetünk, tegyük meg legalább azon formáságot, melyet hajdan a ve-lencei doge, ki évenként egyszer gyűrüt dobott az adriai tengerbe, hogy azt magának eljegyezze; mi is

legalább annyit tegyünk, hogy összekötésünk ily szép törekvéssel egészen meg ne szakadjon.

Midőn ezekben a kör belső történetét vázoltuk volna, megjegyezzük még, hogy a választmány ritka buzgalma nem csökkent ez évben sem, s hogy az úgy, mint a múlt évben is, 15-ször ülésezett. Kedves kötetemet teljesítünk, midőn a választmány tagjainak és tisztársainknak köszönetet mondunk hathatós támogatásukért; különös köszönetet szeretett pénztárnokunk, t. Szekerák urnak, ki terhes tisztét oly buzgón tölti be s a költségelirányzat összeállításával új működési térre is lépett.

Mi, bár átvagyunk hatva ama meggyőződéstől, hogy eljárásunknak zsinórmértékét csakis saját legjobb hitünkben kell és szabad keresnünk, szívesen kísértük figyelemmel az idegen véleménynyilatkozatokat is; s ha ezek többször megrovást tartalmaztak is, azt buzditásnak vettük, mert úgy láttuk, hogy a kedvezőtlen bírálat többnyire onnét származott, hogy sokan a valószínű magasabb mértéket alkalmazták a Vörösmartykör föladatának és jelentőségének megítélésében.

Am legyen, vajha hozzájöhetnénk e mértékhez. De addig is, míg erre nézve csupán a jó akarat lehet meg bennünk, úgy hisszük, nem bitortlás fölhasználunk a nagy nevet, melyet néha szemünkre vetettek. Fölveheti e nevet akár egy nemes irányu kaszinó is, mert senki sem hiheti, hogy az e névvel, melyet használ, saját nagyságát akarja átérni; hanem ez csupán a nemzeti kegyeletnek egy sugára, mely azt mondja, hogy tisztességes mulatságunk, szegény önképzésünk vagy üdülésünk óráiban is szívesen gondolunk nagyjainkra. S ha a legegyszerűbb alattvaló meghívhatja királyát kezesztatának, miért ne tehetné ezt egy bármily szegény, de tisztességes mulató, magyar kör a magyar költőkirályval?

Tisztelettel üdvözljük a jelenvalókat és óhajtuk, vajha a Vörösmartykör mentül szebb fölvirulást érne.

Fanta Adolf és Ligeti József igazgatók.

Megyei és városi hírek.

— **A lövöldét** pünkösöd hétfőn nyitották meg ünneplésesen. Volt társas ebéd mintegy 50 terítéssel; ebéd alatt Susor pátkai népzene-társulata működött. Felköszöntések sem hiányoztak; először Novák Kálmán emelt poharat az ifjuságra, majd Ligeti József a főlépádmesterre, Fekete János kaphadhatlan kedélyforrásból újból merített, s a tüzoltók főparancsnokát élte. A többi toastok nagyobb részt az ifjuságra mondtak. Ebéd után a lövöldések újra megkezdődtek; későbbi órákban a lövölde helyisége élénk és élőkölő vendégekkel telt meg. — Figyelmeztetjük a rendezőséget, hogy jövőre gondoskodjék üllőhelyekről, a közönség egyharmada most sem kapott helyet, dacára, hogy a szomszédos lakanyából is hoztak át padokat maguk a vendégek. — Estefelé a rendezett tombolajáték nagy érdekeltség mellett ment végbe; azután kezdődött a táncz. A vidám társaság kedélyes multságának a késő est vetett véget.

— **A „Vörösmartykör“** mult szombaton ülést tartott, melyen elhatározatott, hogy a kör június 3-án Péthben majális tart, melyre aláírásokat az igazgatóság fogad el, a befizetési összeg az aláírások számától függ. — Ugyancsak a kör május 24-én saját helyiségében felolvasást tart, melyen gróf Zichy Jenő ur és még két tag fog felolvasást tartani.

— **A színházi választmány** a mult héten választmányi ülést tartott, melynek tárgyai közül kiemeljük a következőket: A főgymnasiun segély-egylet hangversenyére a szinterem átengedtetvén, a felügyelettel Töltényi A. vál. tag bizatott meg. — A közgyűlés határnapjával május 23-dika tüzetet ki, azonban mint tudomásunkra esett, nem ezen nap fog megtartani, mert közbe jött akadályok miatt el kellett pár nappal későbbre halasztani. Az alapszabályok értelmében a következő választmányi tagok lettek kisorsolva: Braun József, Hahn Armin, König Jakab, Novák Kálmán, Karl György, br. Miske Imre, Kreutzer Nándor, kiknek a helye választás által fog betölteni, a kisorsoltak azonban újra megválaszthatók. Bejelentett a Szilágyi s Károlyi által fizetett 300 frt. házbér, 63 frt. biztosítási-díj, összesen 363 frt. Ezen összeg a pénztárba beutalványoztatott.

— **Hymen.** Schmidt József fiatal pesti ügyvéd e hó 11-én vezeté oltárhoz a bájós Fálva Flóra kis asszonyt Előszálláson megyénkben. Adást kívánunk az új pár frigyére!

— **A megyei állandó választmány** május hó 21. d. e. 10 órákor ülést tart a megyeház kistermében.

— **A lövöldében** vasárnap tartott czöllövészetnél következők nyertek löddjät. Fegyverrel: Baumann Ferencz, Csapó István, Tomsits Gyula és Forster György pisztolyal: Felmayer István, Szüts Arthur és Horváth István.

— **A „Veszprém“** című hetilap szerkesztését Kompolthy Tivadar fővárosi fiatal hírlapíró veszi át, ki átutaztatván városunkat és minket is meglátogatott. Örvendünk, hogy ily tehetséges és tevékeny fiatal erő kezébe került az új szomszéd lap, melyről — méltán reméljük, — hogy változatos tartalommal s tapintatos szerkesztés mellett kezdi meg pályafutását. A veszprémiak is örülhetnek, hogy ily fiatal erőt nyertek meg lapjuk szerkesztőjéül.

— **Pifkó Karolin** első rendű szende színésznő Aradi Gerő színtársulatától szerződött Károlyi Lajos

a jövő színidényre városunkba. Aligha fogja pótolni Danz Nínát!

— **Városunk értelmisége** egy új még pedig igen jeles erővel nevedett. Ugyanis Scheiber S. H. volt bukaresti orvostanár ur egészségi szempontból kénytelenítvén Oláhországot odahagyni, városunkban telepedett meg és itt gyakorló orvosként fog működni. Új polgártársunk jellemzésétől idézzük az „Orvosi Hetilap“ legutóbbi számát, mely dr. Scheiber urat következőleg ismerteti: „Scheiber S. H. tr., ügyfelünk, kit lapunk olvasói jeles cikkeiből már régen ismernek, Székesfejervárról telepedett meg, hol orvosi gyakorlattal fog foglalkozni. Tisztelt ügyfelünk a mily szerény jellemű oly tudományos képzettségű s mindenestre megérdemli, hogy új tartózkodása helyén közbizalomban részestüljön s hivatva van arra, hogy buzgóság és hasznos működés által azt kivívja. Ő orvosi képzését Bécsben nyerte el, hol úgy elméleti mint a wieden kórházban gyakorlati irányban annyi jeles ismeret szerzett, hogy a jassyi St. Spiridon kórházban mint segéd a sebészeti osztályon és kórboncznok alkalmaztatott; majd pedig Bukarestben a Panteleimonkórház első orvososa lett, nemkülönben a központi Colta-kórházban és az Eforiekórházban mint kórboncznok működött s kórboncznani gyűjteménytárt létesített. Egészségi viszonyai kényeszerítették őt arra, hogy a váltóházas Bukarestet, hol általános becsülésben részesült, elhagyja s állandóan hazájában, Magyarországon fog megtelepedni. Az „Orvosi Hetilap“-on kívül munkái a magyar és a bécsi akadémia értekezései között, Virchow Archiv-jában és több más német folyó iratban jelentek meg s mindannyian kitaró munkásságáról és pontos észleléséről tanuskodnak.“

— **A főgymnasiun segélyegylet** javára a színházban a hangverseny június hó 12-én fog megtartani. A hangverseny programja igen változatos, lesz ének, hegedű s zongorajáték és szavalat. Az élvezetesnek ígérkező estélyt ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

— **A fejmegyei és városi** régiségár számára Pribék Mihály városi pénztárnok ur 1 db. I. Lipót-féle 1701-ből való ezüst polturát adományozott.

— **A színházi választmány** tevékeny pénztárnoka Kreutzer Nándor ur által egyszer indítványba tette, hogy a választmány felhívást intézzen a közönséghez az iránt, miszerint öltönyöket, más ruhaneműket, fegyvereket a ruhatár számára adjanak; némi feihívások ugyan tettek, de csak nagyon lanyhán karoltatt fel az ügy; ujalag figyelmébe ajánljuk a választmány-nak, hogy a derék pénztárnok indítványát nagyobb méltatásba részesítse, mert ez által önmagának s a színháznak fog használni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Boldogult kedves fiának Szücs Józsefnek folyó hó 16-án történt temetése alkalmára megjelent t. közönségnek, egy a katolikus legény-egyletnek családnom nevében a legforróbb hálát és köszönetemet nyilvánítom. — Székesfejervárról, 1875. május 17. — Szücs János.

— **Egy derék magyar iparos,** Kubik János, helybeli kesztyű gyáros részére, — ki gyártmányával a világpiaczon több ízben kintintésben részesült s a fejlődő magyar iparnak idegenek előtt becsülést szerzett — a mult évi londoni iparkiállításra nyert ezüst-érmét; az osztrák-magyar követtség a kiállítás magyarországi biztosának: Posner L. K. lovagnak már megküldötte s az érem közelebbi napokban a budapesti kereskedelmi- és iparkamara utján illetőnek kézbesítetteti fog. Városunk büszke lehet e derék iparosra, annyival is inkább, miután a londoni kiállítás magyar kiállítók közül csak nyolczan részesültek kintintésben.

— **Piros pünkösöd napja** kitett a husvétom meg a karácsonyon, olyan gyönyörű szép idő volt. Egész nap nem volt egy felhő az égen, sem kellemetlen szellők nem álltak útját a sétálóknak. Százával vándoroltak a mulatók a zöldbe, különösen a szőlőhegyre, hol az igazi magyar vendégszeretet tárta ki kapuit a vendégek előtt. Volt vigság és öröm mindenütt. A zöldbeli korcsmárosok is kibékültek a végzettel, nem volt okuk panaszra.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli „játékony négyelet és izr. krajczár-egylet“ javára a székesfejervári színházban, vasárnap 1875-ik évi május 23-án a műkedvelői társulat 1-ső előadása: „**Kukli predikációk**“, vigjáték 1 felvonásban, írta Moser, fordította Sz. K. Rendező Szilágyi Béla ur. Személyek: Teles Mihály, kereskedő Gödör Lajos, Rózsa neje Horváth Zs. Böske, Moka Bogdán tőkepenze Bazsalik Mihály, Dorottya neje Pölhössy Istvánné, Gyöngyös Márton ügyvéd Schnetzer János, Ilka neje Molnár Ilon, pinchez Szentovszky Miklós, Hordár * *. Színhely: vasuti indóház. Ezt követi: „**Ha te úgy én is úgy**“ vagy: „**Egy pohár víz**“, vigjáték 1 felv., Bazziere után F. Rendező Szilágyi Béla ur. Özv. Zarlárdy báróné Emhecht Károlyné, Klára komornája Medgyaszay Zsófia, Aktási Richard ügyvéd Epstein Gyula, szolga Szentovszky Miklós, történi a fővárosban a báróné lakásán. Végül: „**Hála Isten! meg van terítve**“, vigjáték 1 felv., írta Goslar, fordította Csepreghy. Rendező Szilágyi Béla ur. Saint Pauin tábornok Bazsalik Mihály, neje Pölhössy Istvánné, Hermance leányuk Hassmann Ida, Roussillon a tábornok inasa Gödör Lajos, Augustina a tábornokné szobalánya Horváth Zs. Böske, Lombard Hermance férje Kerbler Gyula. Színhely: Páris. — Helyárak: földszinti és első emeleti páholy 4 frt. 50 kr., másodemeleti páholy 3 frt., elsőrendű zárt-szék 1 frt., másodrendű zárt-szék 80 kr., harmadrendű

zárt-szék 60 kr., körszék 1 frt., másodemeleti zárt-szék 50 kr., másodemeleti állóhely 30 kr., földszinti bemenet 60 kr., földszinti állóhely a páholyok alatt 50 kr., karzati ülőhely 30 kr., karzati bemenet 20 kr. — Jegyek előre válthatók: Diebálla György ur gyógyszer-tárában és Kopp János ur könyvkereskedésében; az előadás napján pedig d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától a színházi pénztárnál. — A „műkedvelői társulat“ tulajdonképeni főczélja színművészetünk pártolása és az erre szükséges pénzalap beszerzése lévén, ezen első előadását csak kivételesen tartja a fentemlített két jótékony egylet javára; ezek valamint jövőre főczélja tekintetéből a t. cz. közönség szíves pártolását kéri a „műkedvelői társulat.“ Az előadás kezdete 7^{1/2} órákor.

— **Megjelent** a szerkesztőségünkhez beküldött: Nagy László közönséges egyházi beszédei I. füzet ára 1 frt. 40 kr. s Péterfy Sándor egyházi sz. beszédeinek VII. füzeté ára 1 frt. — Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe, készletben kaphatók Klökner Péter könyvkereskedésében.

— **A lövöldei vendéglős** ellen azon panaszt kaptuk, hogy a poharakban visszamaradt sört összegyűjtögeti, s ismét a vendégek elé állítja. Nem tudjuk mennyiben igaz e vád, de ha csakugyan való, — mit különben hajlandók vagyunk hinni, miután több szemtanu látta pünkösöd hétfőn ezen múltétet, akkor a vendéglős csakugyan megrovást érdemel, s eliheti, hogy a múltét csak saját kárára történik, mert ha tovább is ily öszekotyvasztott sörrrel traktálja vendégeit, azt nyerheti, hogy jövőben az általa kimért sörtől undorral fordul el a közönség.

— **Verekedés.** Hétfőn éjszaka verekedést rendeztek egyik selyem-utcai korcsmában mulató vendégek. A verekedés talán véresre fajul, ha a rendőrök közbe nem lépnek és a verekedést fűszerező fűcsköket, póznákat, fokosokat stb. el nem szedik a mulató compániától.

— **„Székesfehérvár és vidéke“** lapjaink szíves volt multkori támadásainkat „éretlenségnek“ elnevezni, mit is lehetne mást handabandái után várni tőle! Különben várjuk az ő érett (?) megfontolásból (?) származó böles választást, melyre mindenesetre sietünk válaszolni, miután előre gondoljuk, hogy szokása szerint a tényeket böles belátással el ferdíti, ezt többször volt alkalmunk tapasztalni!

— **Verekedés.** Battán május 16-ikán éjjel véres verekedés volt az odaváló lakosság közt s egy emberélet esett áldozatul. A községi bíró is vérg veretett a garázdálkodók által. A főczinkosok mint levelezőnk írja Galambos, Milován Tamás és Kozarovic odaváló lakosok voltak. A vizsgálat a verekedés részesei ellen erőlyesen folytatattik.

— **Elfogott tolvaj.** Egy csikvári takácsmesternek volt egy kamiczi illetőségű cseh legénye, ki a napokban mindent a mi csak kezéigébe esett úgy mint ruhaneműt stb. összepakolt és avval eltűnt. A tolvaj azonban nem élvezhette a tiltott uton szerzett zsákmányának gyümölcsét, mert hétfőn egy korcsmában rendőrközlegeink által elfogott és bekísértetett.

— **Tűzvész.** Vereb községében e hó 15-én d. u. 2 és 3 óra közt tűz ütött ki, mely villámsebességgel terjedt tova az elég erős szél által is élesztve s alig néhány perc alatt három földmives gazda háza, néhány melléképület az épületekben levő minden éghető tárgys az udvarokon álló gazdasági szerek, kocsi, eke stb. egy istállóban levő s még elevenen kihuzott, de a sérülések következtében megdöglött tehén lett a tűz martalékává. A sebesen terjedő elem elől alig lehetett némely csekélységet is megmenteni. — Az egész községet a végenyészettől a gyorsan érkező segély menté meg. Jókör megjelent a községbeli uraság Véghe János ur három valóban példás elszántságu fiával egy fecskendővel és számos cselédeivel, kik tetleg és lelkesítőleg működtek közre, emezek nemes példáját követé ifju Lika pázmándi uraság fecskendője a gépész-szel s több cselédeivel; ugyszintén megjelentek a Pázmánd, Lovasberény e tekintetben rokonkeblü küzségek bírái fecskendőikkel és több lelkes polgárral, nemkülönben az acsaik és a helybeliek, ez utóbbiak valóban s az iszonyu rémtület miatt vak elszántsággal igyekvének a tűz meggátlására. És csak is a felsoroltaknak köszönhető a tűz elfojtása s az egész község hamutól megmentése. — A tűz okául az épen kigyult háztetőn dolgozó nádázó emberek gondatlan szivar s pipázását állítják, kik épen az áldomást itták a szobában mialatt az udvaron levő nádtörmelék kigyult. A ház egy sem volt biztosítva. A kár körül belül 7—10 ezer forint.

— **Megjelent és beküldött:** „A méterrendszer gyakorlati ismertetése.“ Gazdák, iparosok, kereskedők és tanítók használatára. Írta: Madzsar János. A könyv ára 60 kr. Kapható helyben Klökner P. könyvkereskedésében. — A példákkal s ábrákkal illusztrált művet ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Lapunk** mult évi folyamának néhány 52-ik számát kiadó-hivatalunk 10 kr. mellett bevált.

Vasuti menetrend.

Budára regg. 3 ó. 55 p. d. u. 1 ó. 50 p. este 6 ó. 30 p. **Budáról** regg. 7 ó. 15 p. d. e. 10 ó. 45 p. este 9 ó. 40 p.
Kanizsára regg. 9 ó. 30 p. d. u. 2 ó. 25 p. éjjel 12 ó. **Kanizsáról** regg. 6 ó. 25 p. d. u. 2 ó. 0 p. éjjel 10 ó. 45 p.
Ujszónybe regg. 10 ó. 18 p. éjjel 12 ó. 23 p. **Ujszónyból** d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 37 p.
Veszprémbre regg. 9 ó. 34 p. éjjel 12 ó. 7 p. **Veszprémből** regg. 1 ó. 24 p. d. u. 4 ó. 34 p.

Beküldetett. Minden beteg erőt és egészséget nyer gyógyszer és költség nélkül a

Revalesscière du Barry

gyógytápszertől Londonból.

26 év óta semminemű betegség sem volt képes e kellemes egészségi tápszert elmentálni, s üdvösnek bizonyult az felnőtteknél... 76,921. bizonyítvány. Obergingern, 1872. ápril 22.

Kivonatok a 80,000 bizonyítványból.

- 76,921. bizonyítvány. Obergingern, 1872. ápril 22. Betegem, ki 8 hónap óta egy megrögzött májgyulladásban... 80,416. sz. F. W. Benek a marburgi egyetem rendes tanára... 74,210. sz. Brehm Márkint 7 éves betegség, álmatlanság... 79,810. sz. öv. Kiemn asszonyt több éven át tartott fűfájás... 75,877. sz. Köller Flórián es. k. katonai felügyelőt... 75,970. sz. Fischer Gábriel ur a magasabb nyilvános kereskedelmi iskola hallgatója... 65,715. sz. De Montouis kisasszonyt, emésztetlenség, álmatlanság... 75,928. signió báró 10 évi láb- és kéz-bénaságtól.

Revalesscière 4-szer tájálalóbb a husnál és 50-szer megkíméli a gyógszer árát felnőtteknél... Kapható: Barry du Barry és társa által Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Székesfejervárott Dieballa György gyógyszerárában.

Gabona-ár május 19-én.

Alsó-ausztriai mérő.	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4	30	4	—	3	80
Kétszeres	3	60	3	50	—	—
Róza	3	20	3	10	3	—
Árpa	2	30	2	20	—	—
Zab	2	—	1	90	1	80
Kukoricza	2	60	2	50	2	40

Felelős szerkesztő: Hattyúfy Dezső.

Nyiltér.

Kolp Mari, Illai Emma, Rohrer Lujza s Gottfried Mari kisasszonyoknak.

Ha azon bizonyos fiatal emberek becsülete ellen felhozott vádat hirlapilag vissza nem vonják, akkor azok, kiknek becsületét ily gyalázatos módon pelengerre állították; az egész tényálladékat leplezetlenül közzélni fogják. Az illetők.

Hirdetések.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, miszerint a nyári időnyre azon helyet, mely kávéházom előtt áll, akképen rendeztem be, hogy ott a szabadban mindenki a legnagyobb kényelemmel fogyaszthatja azon jó minőségű

fagyaltot és jegeskávét,

mely egy új, legújabb szerkezetű gép által legizletesebben készítették el.

Tisztelettel

Stignitz Adolf,

kávéház tulajdonos az új színház épületben.

Ház- és rételandás.

Fazekas-utczai 1-ső számú ház, nagy házikert és réttel, szinte 10 darab száraz rét szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést a tulajdonos **Deutsch Jos. A.** fakereskedő ad.

Első magyar gyapjamosó

s bizományi részvény-társulat

Budapesten.

Hetedik üzetlevünk megnyitása alkalmával, mely időszak alatt a gyárszerűleg mosott gyapjuk kelendősége, Németországban létező számos gyapjamosókat felállításával megkönnyített, felhívjuk a t. cz. gyapjatermelőket és kereskedőket, hogy gyapjukat gyárszerű mosás és bizományi eladás végett nekünk átadják. Gyárunk évenkénti 150,000 mázsa gyapju mosására van berendezve, emellett azon helyzetben vagyunk, hogy a hozzánk beérkező gyapju mennyiségét a legerősebb időnyben is 3-4 hét alatt megmoshatjuk. Mi nemcsak a nálunk mosott, hanem az usztatott gyapjak bizományi eladását is a legjobb áron eszközöljük.

A hozzánk beküldött gyapjuk elszállításáról gyárunkba a pályaudvarról vagy hajóállomásokról mi gondoskodunk, azokat raktározunk és kivonatára az érték kétharmadaig olcsó kamattal kölcsönt adunk.

Arjegyzék: mosásúj izsgyapjuért (Schweisswolle) 3 frt, timárgyapjuért (Gerbelwolle) 3 frt, 50 kr. hátgyapjuért (Rückenwische) 4 frt, 25 kr. mázsaórkint Raktárúj naponként egy teljes mázsaért fél krajczár, csak már mosott gyapjuért számoltatik. Eladási üzerdij 2 százalék, esztig az üzernök használatánál fél százalék alkuszúj is. Reszletesebb programokat kivonatára bérmentve küldünk.

Az igazgatóság.

Jégbiztosítási felhívás.

Kir. szab. trieszti Azienda Assicuratrice az osztrák magyar birodalom legrégebbi biztosító-intézete; fennáll 1822. év óta.

Biztosítéki alap 8 millió frt.

Ezen intézet alulirt főügynöksége a jégbiztosítási-díjakat Fejérmegyében gabnaért 1 1/2 %-al repeczért 1/2 %-al számít, tehát jelentékenyen olcsóbbak minden más biztosító-intézetnél.

Es bátorodik a t. cz. gazdák és föld-birtokos urakat veteményeik jég elleni biztosítására, ugy szinte tűzvész ellen tisztelettel felhívni.

Kelt Sz.-Fejérvárott, máj. hóban 1875.

A főügynökség:

Mándl Sámuel urnál,

biztosítási-iroda: palotai utca 65-dik szám.

Interlakeni

alpifüből készített gyomorkeserü.

A számos különféle gyomorkeserük között mindecsetre az első helyet foglalja el a

Dennler Ág. F.

interlakeni gyógyszerész által alpifüből készített gyomorkeserü.

Ez jeles tulajdonainál fogva nemcsak megbecsülhetlen gyógyszerül szolgál a gyomorbetegségek-nél, hanem kut- vagy selteri-vízzel mint legkellemebb s legegészségesebb ital használtatik a kávé, sörházak- és szállodákban stb.

Dennler gyomorkeserüje pótol minden étvágygerjesztő líquereket.

Nehogy a használó más hasonczimű készítmények által tévutra vezettessék, kérjük figyelmesen megnézni az üveg czimlapján a nevet, a gyár jelét, ugy az üveg zárját.

Kapható Székesfejervárott

Flits Pál fia fűszerkereskedésében.

Alulirtottnak van szerencséje a n. érd. közönséggel tudatni, hogy a volt Kantuezi kertben lévő, általa kibérelt s egészen ujan — a közönség minden igényeinek megfelelőleg — berendezett

gőz-, kád-, s zuhanyfürdőjét

f. hó 22-én, szombaton megnyitja s azt — biztosítva a legpontosabb kiszolgálatot — a n. é. közönség minél tömegesebb pártfogásába ajánlja.

Tisztelettel
Ferstner József.

A fürdőnyire bérletek is eszközöltenek.

Átszámítások

a régi mértékek áráiról az új mértékek áráira.

Összeállította:

Kerek György,
velencei h. b. lakósa.

Ára egy darabnak 8 kr., 100 darabnak 6 frt.

Továbbá:

fallablak, stily-, ür- és hosszérték átszámításai lehetőleg megközelítve, ára egyenkint 5 kr.

Kapható:

a „Vörösmarty“ könyvnyomdában.

Székesfejervárott, kaszárnya-utca 6. sz. (rég. 151.)

Nyujtsd a szerencsédnek kezdet!

375,000 állami Mark,

vagy 218,750 o. é. frt. főnyereményt

nyújt a legújabb nagy pénz kisorsolás, mely a magyar kormány által engedélyezve és biztosítva van.

Az új terv előnyös beosztása akként van, hogy kevés hónap alatt 7 kisorsolásban 42,500 nyereménynek bizonyosan ki kell jönni, e között a 375,000 Mark, vagy 218,750 forintos nyeremény is, továbbá:

1 Nyerem. M.	250,000,	8 Nyerem. M.	15,000,
1	125,000,	8	12,000,
1	80,000,	12	10,000,
1	60,000,	34	6,000,
1	50,000,	40	4,000,
1	40,000,	203	2,400,
1	36,000,	412	1,200,
3	30,000,	512	600,
1	24,000,	597	300,
2	20,000,	19,300	131,
1	18,000,	stb.	stb.

A húzási napok hivatalosan kijelöltettek. A legközelebbi nyeremény-húzáshoz sorsjegyek kaphatók és pedig:

- 1 egész eredeti sorsjegy csak 3 frt. 50 kr.
- 1 fél " " " " 1 frt. 75 kr.
- 1 negyed " " " " — frt. 90 kr.

Minden hozzánk beküldött megbízások postaküldéssel, utalványozással vagy utánvetellel a legnagyobb pontossággal lesznek elintéztve és minden megrendelő a megrendelt eredeti sorsjegyet tölem kapja meg.

A megrendelésekhez rendszeren egy hivatalos játéktérvel szolgálunk, épügy minden húzás után a húzási-lajtsromot kéretlenül bérmentve megküldjük.

A nyeremények kifizetése azonnal az állam felelősége mellett akár postailag, vagy számos összeköttetésünk miatt általunk Osztrák-Magyarország bármely nagyobb piacain is eszközölhetők.

Vállalatunkat mindég szerencse kísérte, számtalanszor lőnek különféle főnyeremények az általunk eladottakból kihuzva.

Egy ilyen a legszilidabb alapon nyugvó vállalatot az ember mindég a tömeges pártfogás reményében nyit meg, kérjük tehát, hogy a megbízásoknak mindképeleget tessünk, azokat legkésőbb május 31-ig beküldeni sziveskedjenek.

Kaufmann és Simon,

bank- és váltó-üzlete

Hamburgban.

Vesz- és elad mindenféle államkötvényeket, vasuti részvényeket, kölcsönjegyeket stb.